Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2014–2015

29 452 Tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel

Nr. 191 BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 april 2015

Met deze brief informeer ik u over het aantal voorvallen van ongeoorloofde afwezigheid van tbs-gestelden in 2014 en het aantal keren dat de regeling «één jaar geen verlof» is toegepast. Een ongeoorloofde afwezigheid is geen ontvluchting. Van een ontvluchting is sprake als een tbs-gestelde zich zonder toestemming begeeft buiten een beveiligd gebouw of terrein. Er zijn in 2014 geen ontvluchtingen geweest.

Het aantal ongeoorloofde afwezigheden in 2014 is relatief laag en past, ondanks een lichte stijging ten opzichte van 2013, in de dalende trend van de afgelopen jaren. Met de forensisch psychiatrisch centrum (fpc) die relatief hoog scoren wordt bezien wat de oorzaken hiervan zijn en waar maatregelen kunnen worden getroffen. In 2014 was 39[1] maal sprake van een ongeoorloofde afwezigheid. Alle tbs-gestelden zijn weer terug. In 29 gevallen was dat binnen 24 uur. Slachtoffers die hebben aangegeven geïnformeerd te willen worden, zijn via het Informatiepunt Detentieverloop (IDV) spoedig op de hoogte gesteld als zich een ongeoorloofde afwezigheid voordeed. Ook over de terugkeer van de tbs-gestelde zijn de slachtoffers voortvarend geïnformeerd. Tweemaal was er een gerede aanwijzing voor een strafbaar feit[2], waarvoor beide tbs-gestelden zijn aangehouden en in voorlopige hechtenis zijn gesteld. Hun verlofmachtiging is van rechtswege vervallen. De regeling «één jaar geen verlof» is vorig jaar 20 maal toegepast. Dit gebeurde twaalf maal wegens een

[1] Tijdens het algemeen overleg TBS van 4 februari jl. (Kamerstuk 29 452, nr. 189) is een aantal van 38 aan uw Kamer gemeld. Sindsdien is nog één kortdurende ongeoorloofde afwezigheid bekend geworden.

[2] Op 9 oktober 2014 een insluiping in woningen te Venray; op 8 december 2014 een verdenking van vrijheidsberoving en verkrachting te Groningen.

kst-29452-191
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

ongeoorloofde afwezigheid. In de overige acht[3] gevallen was sprake van een strafbaar feit, al dan niet tijdens het verlof.

Analyse ongeoorloofde afwezigheid

Hieronder is per forensisch psychiatrisch centrum (fpc) de ongeoorloofde afwezigheid in absolute aantallen voor de jaren 2012, 2013 en 2014 weergegeven, inclusief het percentage ongeoorloofde afwezigheden ten opzichte van het gemiddeld aantal verlofmachtigingen waarover een kliniek in het desbetreffende jaar beschikte.

FPC	2012	%[1]	2013	%[2]	2014	%[2]
Oostvaarderskliniek	3	2,61	2	1,77	3	2,97
Veldzicht	9	6,98	3	2,52	3	2,59
De Rooyse Wissel	9	7,38	6	4,44	8	6,67
Kijvelanden	4	3,81	3	3,53	1	1,20
Oldenkotte	5	5,49	4	5,00	1	2,17
H. van der Hoevenkliniek	2	1,53	2	1,34	2	1,32
Pompestichting	5	3,29	6	4,69	2	1,60
Dr. S. van Mesdag	9	6,08	4	2,50	9	5,56
2landen	0	0,00	0	0,00	1	2,70
GGZ Drenthe	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Woenselse Poort	4	5,88	4	8,57	0	0,00
Inforsa	0	0,00	0	0,00	5	19,23
Hoeve Boschoord	6	6,00	1	1,01	4	4,21
Totaal	**56**	**4,59%**	**35**	**2,90%**	**39**	**3,42%**

[1] Het aantal ongeoorloofde afwezigheden afgezet tegen het aantal machtigingen waar een fpc over beschikt

[2] Het gaat hier om de eerder genoemde recidives. De overige incidenten betreffen overtreding Weg en verkeerswet, bezit van kinderpornografisch materiaal en enkele mishandelingen of diefstallen.

De laatste vijf jaar schommelt het totale percentage ongeoorloofde afwezigheden ten opzichte van alle lopende verlofmachtigingen rond de drie procent, met uitzondering van 2012. De bovenstaande tabel laat zien dat de meeste klinieken hiervan niet afwijken of beter presteren. Met de fpc's die relatief hoog scoren wordt bezien wat de oorzaken hiervan zijn en waar maatregelen kunnen worden getroffen. Bij FPC De Rooyse Wissel is een breed pakket aan maatregelen ingezet, waarover ik uw Kamer per brief van 1 september 2014[4] informeerde. Bij FPK Inforsa wijkt het beeld duidelijk af van het gemiddelde en van voorgaande jaren. Drie patiënten waren ongeoorloofd afwezig, waarvan één patiënt zich driemaal voor een kortere periode aan het toezicht onttrok. Voor iedere hervatting is advies gevraagd aan het Adviescollege Verloftoetsing tbs (AVt), waarna beperkende voorwaarden zijn gesteld.

Ten aanzien van de ongeoorloofde afwezigheid geldt dat sprake is van relatief kleine aantallen, in het bijzonder wanneer dit ook nog eens wordt uitgesplitst per fpc. Hierdoor is per definitie sprake van fluctuaties waarvoor niet altijd een oorzaak is aan te wijzen. Afgezet tegen het totale aantal van circa 70.000 gepraktiseerde verlofbewegingen per jaar bedraagt het aantal ongeoorloofde afwezigheden in 2014 ongeveer half promille. Dit is gelijk aan de trend die de afgelopen jaren is geconstateerd.

[3] Het gaat hier om de eerder genoemde recidives. De overige incidenten betreffen overtreding Weg en verkeerswet, bezit van kinderpornografisch materiaal en enkele mishandelingen of diefstallen.

[4] Kamerstuk 29 452, nr. 172.

Resocialisatie

Binnen de tbs-behandeling is het stapsgewijs toekennen van vrijheden een cruciaal onderdeel van het resocialisatietraject dat iedere tbs-gestelde doorloopt. Verlof is alleen toegestaan als daarvoor een machtiging is verleend volgens de geldende regelgeving, die voorschrijft dat iedere verlofaanvraag of uitbreiding daarvan wordt voorgelegd aan een interne toetsingscommissie en aan de Verlofunit van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Er wordt geen beslissing genomen dan nadat advies is gevraagd van het onafhankelijk AVt.
In het geval van een ongeoorloofde afwezigheid houdt een tbs-gestelde zich niet aan de afspraken die tijdens de voorbereiding van de verlofverlening zijn gemaakt, bijvoorbeeld de tijd waarop iemand dient terug te zijn in het fpc. Een ongeoorloofde afwezigheid is een signaal om nadere afspraken te maken over het resocialisatietraject en waar nodig het risicomanagement te verscherpen. Voor bepaalde categorieën tbs-gestelden betekent een ongeoorloofde afwezigheid dat aan hen in principe gedurende een jaar geen verlof wordt verleend.

Regeling één-jaar-geen-verlof

Sinds 1 januari 2011 wordt aan tbs-gestelden die hetzij uit begeleid verlof hetzij onbegeleid langer dan 24 uur ongeoorloofd afwezig zijn geweest één jaar geen verlof verleend, tenzij zwaarwegende persoonlijke omstandigheden zich daartegen verzetten.[5] Ook tbs-gestelden die door het OM als verdachte zijn aangemerkt van een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten krijgen een jaar geen verlof. In 2014 is deze regeling bij 20 tbs-gestelden toegepast. Van deze 20 tbs-gestelden was 12 maal sprake van een ongeoorloofde afwezigheid en acht maal was er een verdenking van een strafbaar feit.

Tot slot

Er zijn vorig jaar 39 ongeoorloofde afwezigheden geweest. In de laatste tien jaar heeft een daling plaatsgevonden van het aantal ongeoorloofde afwezigheden ten opzichte van het aantal lopende verlofmachtigingen. Deze ontwikkeling lijkt in de laatste jaren stabiel. Afgezet tegen het totale aantal van circa 70.000 gepraktiseerde verlofbewegingen per jaar bedraagt het aantal ongeoorloofde afwezigheden in 2014 ongeveer half promille.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
K.H.D.M. Dijkhoff

[5] Deze uitzondering op de regel kan toegepast worden in geval van ongeoorloofde afwezigheid bij onbegeleid verlof met zes overnachtingen, transmuraal verlof en proefverlof.